

Asemakaava-arkkitehti
Markus Lehmuskoski
Kaupunkisuunnittelu
markus.lehmuskoski@lahti.fi

Viite: Lausuntopyyntö 8.2.2023**Asia: Asemakaavan muutos Hämeenkatu 5 (A-2798), ehdotusvaihe**

Suunnittelualue sijaitsee Lahden keskustassa, Hämeenkadun ja Rauhankadun kulmassa. Tontilla sijaitsee paikallisesti arvokas, arkkitehti Matti Wuolteen suunnittelema vuonna 1908 rakennettu jugendrakennus sekä vuonna 1938 valmistunut ja 1952 laajennettu painorakennus. Kaavan tarkoituksena on mahdollistaa uudisrakentaminen tontilla sekä suojella jugendrakennus. Uudisrakentaminen mahdollistaa painorakennuksen purkamisen. Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää asiasta pyydettyä lausuntonaan seuraavaa:

Museo on 16.12.2020 päivätyssä lausunnossaan kaavan luonnosvaiheesta, sekä neuvotteluissa kaavaprosessin edetessä pitänyt tärkeänä säilyttää tontilla sijaitseva painorakennus sen kulttuurihistoriallisen merkityksen vuoksi. Museo on puoltanut aikaisemmin kaavaratkaisuja, jotka mahdollistaisivat rakennuksen säilyttämisen kokonaan tai osittain, sillä rakennus on sisäpihan pienteollisuusrakennuksena tyypiltään harvinainen. Kohteesta on toteutettu rakennushistoriaselvitys (Arkkitehtityö Oy 10.1.2020).

Piharakennuksesta on tehty kattava kuntotutkimus ja lisäksi myös sisäilma- ja rakenneselvitys, jossa on tutkittu mm. rakenteiden haitta-aine- ja raskasmetallipitoisuuksia. Rakennuksen korjattavuuteen vaikuttavat erityisesti laajat kellarikerrokset, joissa on kosteudenhallinnan kannalta ongelmallisia rakenteita ja todettuja kosteusvaurioita. Osasta rakenteista on myös löytynyt haitta-aineita ja raskasmetalleja. Kellarikerrosten rakenteiden korjaaminen vaatisi erittäin laajoja ja vaikeasti toteutettavia toimenpiteitä, minkä lisäksi tilojen käytettävyys tulisi olemaan hyvin heikko. Tutkimusten mukaan piharakennuksen osittainen säilyttäminen ei rakenteiden vakauden vuoksi ole realistista.

Edellä kuvatun vuoksi museo ei vastusta esitettyä kaavaehdotusta, joka mahdollistaa painorakennuksen purkamisen. Painorakennuksen kulttuurihistoriallinen merkittävyys tulee kuitenkin ilmaista kaavan selostusosassa ja tontilla olemassa oleva rakennuskanta esittää kuvin. Uudisrakentamisen väriä tulee kaavassa ohjata (ju-määräys) vaaleaksi, muttei saman sävyiseksi tontilla sijaitsevan jugendrakennuksen kanssa. Tällä tavoin uudisrakennus muodostaa arvokkaalle rakennukselle ryhdikkään taustan, eikä pyri häivyttämään sitä. Jugendrakennuksen suojelumerkintä on riittävä. Museolla ei ole muuta huomauttamista hankkeeseen.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
tutkija, korjausrakentamisen asiantuntija	Anssi Malinen
tutkija	Roosa Ruotsalainen

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus, kaupunginarkkitehti Johanna Palomäki